

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Prácticas de Interpretación
DISCIPLINA	Interpretación VI
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual
CURSO	3º (Grupo B)
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia
COORDINADOR/A	Prof. Dr. Ermel Morales
DOCENTE	Nome e apelidos: Prof. Dr. Fernando A. Llera Rodríguez Horario titorías: https://esadgalicia.com/curso-escolar/ Despacho: D3 Contacto: nandollera@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Análise e estudo sistemático, nunha perspectiva práctica e teórica, da técnica actoral, dos procedementos e recursos expresivos e dos procesos psicofísicos do/da actor/actriz.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter asimilados os contidos anteriores das disciplinas de Interpretación I, II, III e IV.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X Castelán X Inglés X
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE TITULACIÓN	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.

X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EI2	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	
COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Afianzar os coñecementos adquiridos no curso anterior	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, EI1, EI2, EI3, EI5
2. Dominar os mecanismos actorais internos e externos no proceso de creación da personaxe.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, EI1, EI2, EI3, EI5
3. Acadar diversos recursos para afrontar a construción da personaxe dende a caracterización física e vocal.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, EI1, EI2, EI3, EI5
4. Dominar técnicas de construción de personaxes para a interpretación nos distintos estilos, tendencias e xéneros teatrais.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, EI1, EI2, EI3, EI5
5. Dominar as técnicas de construción de personaxes dramáticos e cómicos e coñecer o repertorio de autores fundamentais.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X8, EI1, EI2, EI3, EI5
6. Coñecer e desenvolver os conceptos de ritmo, movemento, harmonía, equilibrio, espazo e tempo imprescindibles para a construción de cada un dos personaxes a interpretar.	T1, T6, T7, T13, T15, T16, X5, X6, EI1, EI2, EI3, EI5
7. Enmarcar as escenas dentro do seu contexto histórico e relacionalas coa linguaxe que lles corresponde.	T1, T13, T15, T16, T17, X5, X6, X7, X8, EI1, EI2, EI3, EI5
8. Integrar a técnica corporal e a técnica vocal na interpretación.	T1, T6, T12, T13, T15, T16, X3, X5, X6, X8, EI1, EI2, EI3, EI5
9. Potenciar a creatividade persoal do alumnado mediante a procura da súa propia identidade no eido da interpretación e das artes en xeral como disciplina.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, EI1, EI2, EI3, EI5

10. Desenvolver o sentido ético profesional, a autocrítica e a auto disciplina no traballo actoral.		T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, EI1, EI2, EI3, EI5	
4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	HORAS	
1. A comedia	1.1. Autoras e autores relevantes do xénero cómico 1.2. O texto cómico 1.3. Composición da personaxe cómica 1.4. A interpretación na súa relación coa totalidade dos elementos do feito teatral 1.5. Integración da técnica na posta en escena 1.6. Asimilación da partitura da personaxe en relación coa obra 1.7. Dinámicas e disciplina no proceso de ensaio	67,5	
2. A <i>Commedia dell'Arte</i>	2.1. A máscara física 2.2. Técnicas de improvisación 2.3. Interdisciplinariedade 2.4. Posta en escena	67,5	
TOTAL HORAS			135
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Presentacións/exposicións	5		5
Debates	5		5
Traballos de aula	20		20
Estudos/actividades previas		5	5
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma		10	10
Práctica individual	60		60
Práctica colectiva	35		35
Titorías individuais	4		4
Titorías de grupo	1		1
Actividades de avaliación. Probas	2		2
Actividades de avaliación. Presentacións/mostras	2		2
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
TOTAL	135	15	150
PORCENTAXE	90%	10%	100%
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSIÑANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Presentacións/exposicións:	Exposición por parte do alumnado sobre algún dos contidos da disciplina. Pódese levar a cabo de forma individual ou en grupo.		
Debates:	Charla aberta que pode centrarse nun tema dos contidos da disciplina, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema.		
Traballos de aula:	O alumnado desenvolve prácticas específicas na aula baixo directrices e supervisión docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do alumno/a.		
Estudos/actividades previas	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de		

	problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula de forma autónoma por parte do alumnado.	
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma:	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O/a estudante debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.	
Prácticas/Saídas:	Realización de actividades e mostras de traballo que permiten a integración de varias especialidades e enfrontan ao alumnado, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten interacción das competencias da disciplina e adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais. Estas prácticas poden realizarse por medio da exhibición de traballos fóra da escola.	
Titoría de grupo:	Entrevistas que o alumnado mantén co/a docente da disciplina para asesoramento/desenvolvemento de actividades da disciplina e do proceso de aprendizaxe.	
Titorías individuais:	Entrevistas que o/a estudante mantén co/a docente da disciplina para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Seguimento	O docente poderá modificar as actividades diarias de aula para facilitar a súa asimilación por parte de todo o alumnado.	
Orientación	O docente analizará, e de ser o caso, modificará os contidos do currículo en función das diversas necesidades do alumnado. (Esta medida deberá ser supervisada e aprobada polo Departamento de Interpretación e a Xefatura de Estudos e só será aplicable tras o estudo concreto do caso).	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1. Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Seguimento diario: consistente na observación e avaliación dos procesos de traballo, mediante á asistencia ás sesións de aula.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, E11, E12, E13, E15	40%
Traballos teóricos: consistentes na presentación dunha memoria diaria do proceso de traballo, na que se valorará á investigación e aportación de materiais externos ao exposto na aula	T1, T13, T15, T16, X5, X6, X7, E11, E12, E13, E15	20%
Mostra pública: consistente na elaboración grupal e presentación pública dunha peza completa.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, E11, E12, E13, E15	40%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta/actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 30 minutos, e máxima de	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, E11, E12, E13, E15	70%

60, e contará, de xeito obrigatorio, coa participación de entre 2 a 4 intérpretes. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso de traballo, así como a relación da proposta cos contidos da disciplina sobre a cal o/a docente poderá facer preguntas.		
Recensión dun libro a escoller polo/a alumno/a da bibliografía básica, e posta en relación cos temas da guía docente. Exposición oral do mesmo.	T1, T13, T15, T16, X5, X6, X7, E1, E2, E3, E5	30%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 30 minutos, e máxima de 60, e contará, de xeito obrigatorio, coa participación de entre 2 a 4 intérpretes. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso de traballo, así como a relación da proposta cos contidos da disciplina sobre a cal o/a docente poderá facer preguntas.	T1, T6, T7, T11, T12, T13, T15, T16, T17, X3, X4, X5, X6, X7, X8, E1, E2, E3, E5	70%
Recensión dun libro a escoller polo/a alumno/a da bibliografía básica, e posta en relación cos temas da guía docente. Exposición oral do mesmo.	T1, T13, T15, T16, X5, X6, X7, E1, E2, E3, E5	30%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
<u>Referencias básicas</u> FAVA, Antonio (2007): La máscara cómica en la Commedia dell' Arte. L'Aquila, Arscómica. Colledara, Andrómeda Editrice. FERNANDEZ VALBUENA, Ana Isabel (2006): La Comedia del Arte: materiales escénicos. Madrid, Espiral/Fundamentos. LECOQ, J. (2003): El Cuerpo poético. Alba Editorial, Barcelona LLERA RODRÍGUEZ, Fernando Á. (2017): La didáctica de la Commedia dell'Arte: análisis de su relevancia en la formación actoral. (Tesis docotoral) Universidade de Santiago de Compostela. RUDLIN, John. (2007): Commedia dell'Arte an Actor's Handbook. New York, Routledge. VORHAUS, John, (2005) : Como orquestrar una comedia, Barcelona, Alba editorial		
<u>Referencias complementarias</u> ABIRACHED, R. (1997): La crisis del personaje en el teatro moderno. Publicaciones de la ADE, Madrid ASLAN, ODETTE. (1979): El actor en el siglo XX. Evolución de la técnica. Problema ético, Gustavo Gili, Barcelona, ARISTÓTELES, (2004): Poética, Alianza editorial, Madrid BERGSON, Henri, (2008): La Risa: Ensayo sobre la significación de lo cómico. Alianza editorial, Madrid BOAL, A, (2001): Juegos para actores y no actores, Alba editorial, Barcelona BRECHT, B. (2004): Escritos sobre teatro. Alba editorial, Barcelona.		

- CONTIN, Claudia (2003): Los habitantes de Arlequinia. Gijón, Oris Teatro.
- CONTIN, Claudia (2001): Viaje de un actor por la comedia del arte. Gijón, Oris Teatro.
- DOMÉNECH RICO, Fernando (2005): La compañía de los Trufaldines y el primer teatro de los Caños del Peral. (Tesis doctoral) Universidad Complutense de Madrid.
- DIREROT, Denis, (1995): La paradoja del comediante, Mexico, Siglo Veinte.
- FO, Dario (1998): Manual mínimo del actor. Guipuzcoa, Argilaletxe HIRU, Skene.
- GROTOWSKI, Jerzy (1980/2002): -Teatro laboratorio, Tusquets editores, Barcelona
- Hacia un teatro pobre, Alba Editorial, Barcelona,
- INNES, Christopher (1992): El teatro sagrado. El ritual y la vanguardia, Fondo de cultura económica, México
- JARA, J. (2000): El clown, un navegante de las emociones. Proexdra, Sevilla
- JARA, J., MANTOVANI, A. (2006) El actor creativo, la actriz creativa (manual para conseguirlo), Artezblai, Bilbao
- LECOQ, J. (2003): El Cuerpo poético. Alba Editorial, Barcelona
- NICOLL, Allardyce (1977): El mundo de Arlequín. Barcelona, Barral Editores.
- PÉREZ, Miguel Ángel, (1998): Estudios sobre el teatro del renacimiento, UNED.
- RICHARSON, Don,(2000): Interpretar sin dolor, ADE, Madrid
- RODRÍGUEZ, E. (1998): La técnica del actor español en el Barroco, hipótesis y documentos, Castalia, Madrid
- RUIZ, Borja, (2008): El arte del actor en el siglo XX, Artezblai, Bilbao
- SERRANO, Raúl, (1996): Tesis sobre Stanislavski en la educación del actor, Escenología, México
- STANISLAVSKI, Constantin, (1999) - Un actor se prepara, Diana, México
- La construcción del personaje, Alianza editorial, Madrid
- URIBE, Mª de la Luz. (1983): La comedia del arte Barcelona, Ediciones Destino.

10. OBSERVACIONS / RECOMENDACIONS

- Para aprobar a disciplina o/a estudante debe superar todos os traballos propostos.
- A mostra de traballo é obrigatoria, constará dun mínimo de catro pases públicos e un ensaio xeral e poderá realizarse dentro e/ou fóra do centro educativo, tal e como se indica na planificación docente.
- Recoméndase o emprego de roupa cómoda e de cor neutra, preferiblemente negra.